

Zamek w Ciechanowie

Na Mazowszu po dziś dzień zachowały się dwa potężne w całości średniowieczne zamki – w Ciechanowie i w Czersku. Ten pierwszy postawiono na trudno dostępnych mokradłach.

Zamek w Ciechanowie posadowiono na mokradłach

Zamek w Ciechanowie do dziś może zachwycać swą potęgą, zwłaszcza od strony miasta, gdyż to właśnie tu znajdują się dwie baszty – najbardziej obronne elementy tej warowni. Początkowo miały one tylko ok. 10 metrów wysokości. Podobnie jak i resztę warowni, wznosił je w latach 20. XV wieku mistrz Niklos, który w 1429 roku przedstawił rachunki budowlane swojemu zleceniodawcy, księciu Januszowi I Starszemu.

Po pożarze miasta i zamku w 1467 roku przystąpiono do rozbudowy twierdzy, podczas której podwyższono obie baszty, a także dobudowano piętro pa-

łacu znajdującego się w północnej części zamku. Prace te sfinansował książę mazowiecki Janusz II.

Dwie wysokie wieże to najbardziej charakterystyczne elementy warowni

Po inkorporacji Mazowsza zamek przejęła królowa Bona. Na 1. połowę XVI wieku datuje się kolejną przebudowę, która doprowadziła ciechanow-

ski zamek do szczytu potęgi. Przebito wtedy nową bramę w zachodniej kurtynie murów, dobudowano przedbramie, a drogę do zamku wyposażono w drewniany podjazd. Baszty zostały przygotowane do użycia broni palnej. Pałac mieszkalny otrzymał renesansowy wystrój.

Mimo tak szeroko zakrojonych prac modernizacyjnych, już w końcu XVI wieku zamek stopniowo tracił znaczenie. Po zdobyciu go przez Szwedów nigdy już nie pełnił funkcji obronnych; był używany tylko przez starostów jako sąd i archiwum. Jeszcze w XVIII wieku został opuszczony.

Po ostatnim rozbiore Polski Ciechanów trafił w ręce Prusaków, którzy rozebrali pałac mieszkalny.

Zamek od strony miasta z dawną bramą

Popularność ciechanowskiego zamku jako romantycznej ruiny wzrosła wraz z modą na takie rzeczy w XIX wieku. Przyjeżdżali tu m.in.: Zygmunt Krasieński, Bolesław Prus i Henryk Sienkiewicz, który na dziedzińcu warowni w Ciechanowie ulokował pojedynki bohaterów Krzyżaków. Podczas II wojny

światowej miejsce to niechlubnie zastąpiło hitlerowskimi egzekucjami członków polskiego ruchu oporu.

Zamek w Ciechanowie można zwiedzać, choć ostatnio jest często zamknięty ze względu na prace archeologiczne. Jeśli akurat nie możemy wejść do środka, pozostaje nam obejść budowlę po podmokłych okolicznych łąkach. Zamek założono na planie prostokąta o bokach 48 na 57 metrów, a więc zbliżonych do kwadratu. Od strony miasta dominują dwie potężne wieże z zachowanymi strzelnicami kluczowymi. Mury wież pokrywa dekoracja zendrówkowa z ciemnej wypalanej cegły (tzw. zendrówki), ułożonej w romby. Dekoracja ta jest typowa dla wielu średnio-wiecznych budowli na Mazowszu, nie tylko obronnych. Białe pasy tynku na wieżach wyznaczają ich wcześniejszą wysokość.

Dzięki podmokłym polom przez wieki nie zbudowano nic w pobliżu zamku

Od strony południowej zachowało się, schowane nieco pod ziemią, dawne wejście na dziedzińiec zamku. Nowsza brama, aczkolwiek już bez istniejącego tu wcześniej przedbramia i drewniane-

go pomostu, znajduje się od zachodu. Od strony północnej zamek jest zdecydowanie mniej ciekawy i poza grubym murem nie ma walorów obronnych.

Brama zamku

Wewnątrz warto zwrócić uwagę na rekonstruowane resztki pałacu, umieszczonego naprzeciw wież. Była to jedna

z niewielu budowli tego typu na Mazowszu. Fragmenty odbudowane po wojnie można rozpoznać po nowej cegle. W wieżach urządzono wystawę broni oraz narzędzi tortur i trzeba przyznać, że naprawdę można tu poczuć smak średniowiecza – jak mało gdzie na Mazowszu!

Tekst i zdjęcia: Jakub Jagiełło

Informacje praktyczne:

Ciechanów leży na północnym Mazowszu, niecałe 100 km od Warszawy (drogą 7 na Gdańsk, a potem 50 na Ciechanów). W zamku obecnie trwają prace archeologiczne, ale zawsze można go obejść z zewnątrz. W mieście warto również zajrzeć do dwóch gotyckich kościołów, a także do dobrze utrzymanego Muzeum Szlachty Mazowieckiej, do którego należy zamek. Szybko i tanio można zjeść w niezłym tureckim barze na rynku.

Zobacz na mapie

Noclegi w okolicy

Internetowy Przewodnik Turystyczny

www.ciekawe-miejsca.net